

ESTEETTÖMYYSKÄVELY

21.5.2019

Rovaniemen kaupungin vammais- ja vanhusneuvostot

Teksti: Riina Koskiniemi, neuvostojen sihteeri, riina.koskiniemi@rovaniemi.fi

Kuvat: Leena Kantola, Rovaniemen kaupungin tekniset palvelut

ESTEETTÖMYYSKÄVELY ROVANIEMELLÄ 21.5.2019.

Esteettömyyskävelyllä tuotiin esille havainnollistaen esteettömyyden toteutumista ja puutteita Rovaniemen keskusta-alueella etukäteen suunnitellun reitin mukaisesti.

Kävelytempauksen päämääränä ja tarkoituksena on kaupungin ympäristöstä ja rakentamista vastaavien tahojen herättäminen puuttumaan epäkohtiin, sekä edesauttamaan neuvonnalla ja byrokratiaa karsimalla parantamaan yritysten ja palvelualojen mahdollisuuksia esteettömään liikkumiseen. Esteettömyyskävelyitä on toteutettu Rovaniemellä aikaisemminkin kaupungin yhdyskuntatekniikan toimesta, mutta edellisestä kävelystä on vierähtänyt aikaa jo noin kymmenen vuotta.

Kartoituksessa keskityttiin kadulla kulkemiseen ja sisäänkäynteihin. Ympäristöä ja liikkumista tarkasteltiin osallistujien kesken yhdessä kävelyn edetessä keskustellen, sekä reitin varrella olleiden virastojen ja yritysten henkilökuntaa jututtamalla. Samalla mietittiin myös ratkaisuja havaittuihin epäkohtiin.

Esteettömyyskävelyllä oli n. 25 henkilöä. Kävelijöitä osallistui vanhus- ja vammaisneuvostoista, yhdistyksistä, järjestöistä, Rovaniemen kaupungin yhdyskuntatekniikasta, Rovaniemen Tilaliikelaitoksesta, sekä paikalla oli myös Rovaniemen kaupunginvaltuuston keskustan ryhmäpuheenjohtaja. Kävelyn reitti: Kaupungintalo - Lappia talo – Rovakatu – Lordinaukio – Koskikatu – Valtakatu – Kaupungintalo.

Tempaus aloitettiin kaupungintalon aulasta vammais- ja vanhusneuvostojen tervetuliaispuhein. Osallistujille oli tarjolla erilaisia apuvälineitä ja kierrokselle valikoituikin mukaan pyörätuoleja, rollaattoreita, sekä haittalaseja ja valkoisia keppejä. Kierroksen jälkeen kokoonnuttiin uudelleen kaupungintalolle, jossa käytiin läpi kierrokselta esiin nousseita asioita.

Huomioita reitin varrelta ja ehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi

Lappiatalo:

- Autojen invaparkkipaikat sijaitsevat liian kaukana ovista. Ehdotuksena on, että invaparkkipaikkoja tulisi talon toiselle puolelle ns. takaoven läheisyyteen, josta kulku sisälle olisi mahdollista.
- Heikkonäköisiä ja näkövammaisia varten etuoven yhteydessä olevien matalien portaiden askelmiin tulisi tehdä kontrastiväiraidat.
- Etuovella sähköisesti aukeavan oven aukioloaikaa olisi hyvä pidentää. Nyt aika on niin lyhyt, ettei pyörätuolilla tai rollaattorilla saapuva ehdi sisälle.
- Etuoven luiskan alapäässä polkupyöriä on parkkeerattu liian lähelle ja ne voivat estää kulun luiskaan. Pyöräkieltomerkki auttaisi pitämään alapäästä reitin avoinna.

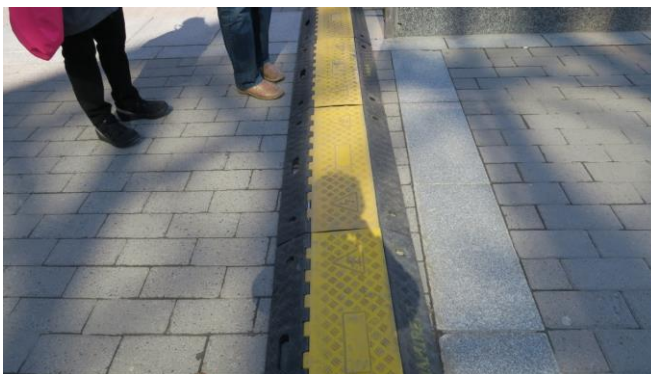
Rovakatu:

- Hallituskadun ja Rovakadun risteymän kohdalla oleva kävelytie tekee loivan kaarteeseen. Paikasta josta kaarre alkaa jatkuu suoraan laatoitettu kaistale, joka johtaa näkövammaisen harhaan tälle kaistaleelle ja eksyksiin kävelytieltä. Tämän laatoitetun kaistaleen tarkoitus on epäselvä ja jalankulkijoiden ohjautumista täytyisi tutkia tarkemmin. Asia on akuutti erityisesti talvikautena
- Liikuntaesteisten on mahdotonta päästä liikkeisiin, jotka ovat vanhassa rakennuskannassa. Sisäänkäyntien edessä on poikkeuksetta korkeat kynnykset ja lisäksi usein vielä portaat etuovelle. Rovakadulla sijaitsee paljon mielenkiintoisia ja hyviä yrityksiä joissa asioitaisiin mielellään.
- Yritysten kanssa keskusteluissa selvisi, että kynnyksen ylimenevä liuska voi olla joillakin liikkeillä tarvittaessa nostetavissa esille tai takakautta on esteetön pääsy, mutta sitä tarvitseva henkilö ei tiedä siitä. Tähän ratkaisuna on, että yritykset ilmoittavat ovenssa olevalla kyltillä miten ja mistä esimerkiksi pyörätuolilla tai rollaattorilla kulkeva asiakas pääsee sisälle.
- Ideoitiin myös tarrasta, jonka esteettömäksi todettu liike voisi laittaa Likiliikkeen tapaan oveen tai näyteikkunaan. Tämä idea vaatii tarkempaa suunnittelua ja pohdintaa voisiko esimerkiksi neuvostot sen toteuttaa.

Lordin aukio:

- Aukion väliaikaiset rakennelmat esimerkiksi kävelyn aikaan sähköjohtokotelo kulki ainoan ”sisäpihalle” esteettömästi johtavan reitin (etuovista katsottuna vasemmalla) ylitse niin, että läpikulku estyi.

Myös näkövammaisille yllättävät väliaikaisesti sijoitetut kohteet ovat tapaturmariski ja tuovat

turvattomuutta esimerkiksi siitä, onko hän siellä missä pitäisi olla. Ratkaisuna näille olisi esimerkiksi sähköjohtokoteloiden sijoittaminen esteettömyys huomioiden ja huomion kiinnittäminen väliaikaisten rakennelmien väreihin niin, että näkövammaisen havaitsee kohteet paremmin.

- Kesäterassien esteettömyyden osalta ratkaisuna olisi, että lupia myönnettäessä ehdoksi asetetaan esteettömyyden huomioiminen.
- Aukion matalien portaiden askelmiin heikkonäköisiä ja näkövammaisia tulisi tehdä kontrastiväiraidat.

Valtakatu:

- Oikeustaloon sisäänkäynti pyörätuolilla on mahdotonta. Pyörätuolilla pääsee ovelelle, mutta sähköoven painike on vastakkaisella puolella siihen nähden miten ovi aukeaa. Tässä on perusesimerkki siitä, miten liuskat ja sähköoven painikkeet on toteutettu, mutta mahdollisimman epäkäytännöllisesti, sekä mahdottomiksi.

Taloon tulevan remontin yhteydessä nämä asiat on ratkaistavissa ja paikalle tullaan mielellään tekemään tarkempikin esteettömyyskartoitus.

- Kemijoki Oy:n tiloissa toimii tällä hetkellä muun muassa Rovaniemen kaupungin mielenterveyspalvelut. Vammaisneuvoston jäsenten saamien tietojen mukaan myös kaupungin vammaispalveluita on suunniteltu siirrettäväksi tähän rakennukseen.

Tällä hetkellä sisäänkäynti rakennukseen on kuitenkin melkein mahdotonta etenkin pyörätuolilla liikkuvalle.

Ulko-ovissa ei ole lainkaan sähköovea vaan soittokello, jolla kutsutaan vartija avaamaan ovi. Soittokello on sijoitettu niin ylös, ettei pyörätuolilla saapuva yllä sitä painamaan. Lisäksi talon sisällä olevan hissin syvyys ei riitä sähköpyörätuolille, joten kulku muihin kerroksiin on estynyt.

Hallituskatu:

- Liikennevalojen vihreät vaihtuvat Hallituskadulla liian nopeasti. Syystä tai toisesta hitaammin kulkevat eivät ehdi tien yli ja joutuvat jäämään kaistojen väliin levikkeelle odottamaan seuraavia vihreitä. Tämä voi johtaa vaaratilanteeseen esimerkiksi rollattorin kanssa liikkuvalla tai näkövammaiselle.
- Kaupungintalon edustan matalien portaiden askelmiin heikkonäköisiä ja näkövammaisia tulisi tehdä kontrastiväriraidat.

Yhteenveto

Haasteellisempaan nousi esille vanha rakennuskanta, jossa ei ole otettu huomioon esteettömyyttä rakennusvaiheessa ja jotka ovat edelleen alkuperäisessä tilassa. Mahdollisuuksia näidenkin rakennusten esteettömyyden parantamiseen on olemassa esimerkiksi liikuteltavien tai pysyvien liuskojen hankinnalla, ovien sähköpainikkeiden asentamisella, paremmalla sijoittelulla tai korjaustoimenpiteillä.

Epäselväksi jäi tarvitseeko, millaisia, ja mistä liikkeet saavat lupia sekä tietoa jos he haluavat parantaa liikkeen sisäänkäynnin esteettömyyttä. Koska liikkeellä on ristiriitaista tietoa neuvostot esittävät, että kaupungin asiasta vastaava taho tekee yrityksille selkeät toimintaohjeet ja tiedottaa keskustan alueen kivijalkaliikkeitä.

Yhteenvetona todettiin, että kehitettävää ja parannettavaa löytyi reitin varrelta valitettavan paljon. Osa ongelmista olisi helposti parannettavissa pienin toimenpitein tai jopa vain tiedottamalla, mutta osa vaatii laajempaa rakenteellista uudistamista ja korjaustoimenpiteitä. Päätettiin, että tähän raporttiin kirjattuja asioita seurataan ja esteettömyyskävelyitä toteutetaan jatkossa säännöllisin väliajoin. Tarkemmin seurannasta ja tulevista esteettömyyskävelyistä päätetään myöhemmin neuvostoissa.

Kun kadut ovat kunnossa, ulkopuolisen avun tarve vähenee ja sitä kautta esteettömästi toteutettu ympäristö tulee myös pidemmällä aikavälillä Rovaniemen kaupungille taloudellisemmaksi. Neuvostojen toteuttamana kävely oli ensimmäinen ja tästä saatujen kokemusten myötä tulevia vastaavanlaisia tempauksia on hyvä lähteä myös kehittämään. Neuvostot kiittävät matkan varrella jututettujen liikkeiden henkilökuntien positiivista suhtautumista asiaamme, kävelyllä mukana olleita ja etenkin manuaalisilla pyörätuoleilla sinnikkäästi alusta loppuun saakka kulkeneita!

